

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 142

Maribor, sobota 23. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prašerova ulica št. 4

Zadnje ure Vukičević-Korošče-vega režima

VLADA NEPOSREDNO PRED PADCEM. — JOCA JOVANOVIĆ ŠEF PRIHODNJE VLADE. — MOŽNOST URADNIŠKEGA KABINETA Z GENERALOM NA ČELU. — RAZPUST SKUPŠČINE IN RAZPIS NOVIH VOLITEV?

BEOGRAD, 23. junija. Vsi današnji listi napovedujejo skorajšen odstop sedanjega kabineta in objavljajo že tudi kombinacije o novi vladi.

Včeraj je imel glavni odbor radikalne stranke svojo redno sejo, na kateri je sklenil pozvati ministrskega predsednika Vukičevića, da se takoj umakne in omogoči s tem sestavo nove vlade, v kateri mora dobiti Kmečko-demokratska koalicija odločilen vpliv, ker bi se moglo edino to smatrati za zadostno zadoščenje Kmečko-demokratski koaliciji.

Po sedanjih poročilih se bo najprej poizkušalo s sestavo parlamentarne vlade, kateri bi načeloval vodja zemljoradnikov, Joca Jovanović, ki se je zadnje čase najbolj trudil, da bi prišlo do izmirjenja med obema taboroma. Ako pa bi to ne uspelo, bo sestavljena uradniška vlada z generalom na čelu. Narodna skupščina bi bila v tem slučaju takoj razpuščena in razpisane nove volitve.

BEOGRAD, 23. junija. Sinoči ob 10. je izšla posebna izdaja beograjskih »Novosti«, ki je zbudila splošno senzacijo. Na prvi strani prinaša pod naslovom »Nova vlada narodnega spasa« dve veliki sliki pokojnega Pavla Radića in dr. Gjorgja Basarička s črnim križem in črno obrobljeni, spodaj pa velik napis »Oprostite nam«. Na to piše list: »V najglobljejši tugi se klanjamo globoko pred trupli hrvatskih mučnikov, ki jih bo jutri za vedno zakrila hrvatska zemlja. Naj bratje Hrvati, ki objokujejo svoje padle, verujejo, da so naša čustva enaka njihovim neizmerni boli. Pred odprtim grobom priznavamo naš greh, da nismo bili dovolj razumni braniti naše skupne ideale svobode in enakosti. Za to jim izjavljamo: Oprostite nam nesmrtni mučenika modri Pavle Radić in dobri Gjorgje Basariček. Oprostite nam, mi vas bomo osvetili!«

V nato sledečem uvodniku izvaja glasilo zemljoradniške stranke naslednje:

Smatra se, da je kralj tekom avdi-
e KDK Svetozarju Pri-
bičeviću izrazil željo, da naj vpliva
pomirljivo na d. o. v. Zagrebu.
Ostavo vlade je treba pričakovati
vsak čas. Najkasneje jutri zvečer. Za
sestavo nove vlade se dela zelo aktiv-
no in brez velikih težav, ker vsi od-
govorni politiki uvidevajo težavni po-
ložaj in so pripravljeni opustiti svoje
osebne ozire. Pričakuje se povratak
dr. Marinkovića. Kot nositelji te kom-
binacije za javni spás se navajajo
razne osebnosti. V prvem trenutku
se je mislilo na Ljubo Davidovića,
ali po zadnjih dogodkih je gotovo, da
njegovo ime ne bi bilo od vseh spre-
jeto. Zato se imenuje osebnost, ki je
še pred krvavimi dogodki podvzela
akcijo za pomirjenje in se izkazala kot
velik pobornik sporazuma s Hrvati.
Tako sestavljena vlada bi imela na-
log, da s pomirljivostjo umiri duhove

v državi in očuva edinstvo pred mož-
nimi pretreslji.

Druga etapa bi bila pripravljanje
terena za svobodne volitve, ki naj bi
pomenile novo dobo v naši politični
zgodovini. V slučaju da kombinacija
s parlamentarno osebnostjo ne bi uspe-
la, bi se pristopilo k oblikovanju
uradniške vlade, ki bi ji vsekakor na-
čeloval general. Uradniška vlada bi
imela nalog, da vzdrži red v državi
in likvidira kritičen položaj ter nato
poizkusi z drugo parlamentarno situ-
acijo. Zaradi sedanjega stanja in do-
godkoy, ki so se odigrali v Zagrebu
in ki se še lahko pripete, je potrebna
energična akcija javnega spasa, za
katero pa se je sedanja vlada popol-
noma diskvalificirala.

Dr. Žerjav u avdijenci

BEOGRAD, 23. junija. Sinoči ob
21.45 je bil na dvoru sprejet v avdi-
jenci poslanec dr. Žerjav. Avdijenca
je trajala do 23.30 ponoči. Za dr. Žer-
javom je bil sprejet v avdijenci no-
tranji minister dr. Korošec, ki je bil
pri kralju četrt ure. S tem so bile za-
ključene sinočnje avdijske na dvoru.

Stanje ranjencev vedno boljše

BEOGRAD, 23. junija. Davi se je zopet
sestal zdravniški konzilij, ki je po pregle-
du ranjenih poslancev izdal komunike, v
katerem naglašajo, da se je tako stanje
Stjepana Radića, kakor tudi dr. Pernarja
in Grandije izboljšalo. Stjepana Radića so
dopolodne dvignili iz postelje in nesli na
fotelj, k odprtemu oknu, kjer je ostal
nad eno uro.

Odklonjeno zastopstvo aten- tatorja

BEOGRAD, 23. junija. Atentator Puni-
ša Račić je naprosil radikalnega poslanca
Sušića, da bi prevzel njegovo obrambo.
Sušić je ponudbo odklonil, češ da z ogor-
čenjem obsoja Račićev zločin. Sedaj je
Račić prosil za zastopstvo beograjskega
odvetnika Simića.

Demokracija in hrvatsko vpra- šanje

BEOGRAD, 23. junija. Hrvatski demo-
kratski poslanec dr. Ribar je na vpraša-
nje, kako sodi v položaju, izjavil novi-
narjem: »Demokratska stranka mora se-
daj takoj dati inicijativo za nujno rešitev
hrvatskega vprašanja. To je njena prva
dolžnost. Jaz bom staval na prvi prihod-
nje, kako sodi o položaju, izjavil novi-
Demokratska stranka mora v tem tež-
kem vzdušju ustvariti možnost za znos-
nejši položaj. Bodoča koncentracijska
vlada mora pripraviti vse potrebno za
definitivno rešitev hrvatskega vprašanja.

Spominjalte se CMD

200.000 ljudi na pogrebu v Zagrebu

SVETOZAR PRIBIČEVIĆ ČITA SPOMENICO BOLNEGA STJEPANA
RADIĆA HRVATSKEMU NARODU. — VERA V NAROD IN KRALJA. —
PRETRESLJIVI PRIZORI MED POGREBNIMI SVEČANOSTMI.

ZAGREB, 23. junija. Pogreb ustre-
ljenih poslancev Pavla Radića in dr.
Gjura Basarička, ki se je pričel ob
10. dop. izpred Seljačkoga doma, se
je izpremenil v žalno manifestacijo,
kakršne Zagreb še ni videl. Prisot-
stvovalo mu je skupno z gledalci
okoli 200.000 ljudi. Vse mesto je ka-
kor izumrlo, le po ulicah, kjer je imel
iti sprevod, so se trle ogromne mno-
žice naroda. Deputacije so došle iz
vseh pokrajin države.

Točno ob 10. uri so pričeli zvoniti
zvonovi v vseh cerkvah; po tovarnah
pa so zatobile sirene, nakar so pov-
sod ustavili delo. Trgovine in drugi
obrati so bili zaprti že zjutraj. Posve-
titev krst je izvršil nadškof dr. Bau-
er ob številni asistenci. Krsti so polo-
žili na štirivprežene vozove, vencev
je bilo nad 400, med njimi najlepši od
kralja Aleksandra.

Po obredu je imel podpredsednik
HSS, posl. Predavec, z balkona
Seljačkoga doma pretresljiv govor, v
katerem je naglašal, da hrvatski na-
rod od mučeniške smrti Zrinskega,
Frankopana in Matije Gubca ni zadel-
a tako težka nesreča, kakor sedaj.
Proslavljajoč zasluge in ljubezen po-
kojnikov do lastnega naroda, je konč-
no pozval občinstvo, naj v znak spo-
štovanja in pijetete napram mučeni-
kom ohrani popolnoma mirno kri in
zaupa v vodstvo stranke, ki bo tudi
iz sedanjega težkega položaja znalo
najti najboljši izhod.

Nato je drugi predsednik Kmečko-
demokratske koalicije, Svetozar Pri-
bičević ob grobni tišini prečital
sledečo poslanico Stjepana Radića
hrvatskemu narodu:

»Hrvatski narod! Zločin, storjen v
narodni skupščini, je zadel vso drža-
vo in ves narod. Mi to vidimo in ču-
timo. V tem nam je prva misel, da
poslanci iz Hrvatske in vseh preča-
nskih krajev nikdar več ne gredo v na-
rodno skupščino v Beograd.

Toda v življenju naroda in držav-
ne sme biti besede nikdar! Če ne
smemo danes v narodno skupščino,
bomo šli drugič. Mi Hrvati in Slovani
sploh smo imeli slovansko-ilirski in
seljački prepoved. V prvem so bili
samo prečani in so stali Sebi ob stra-
ni, v drugem pa so z nami. To nam
daje moč in pamet, da težko vpraša-
nje, katero je postavil zločin, rešimo
brzo in odločno ter v velikih linijah.
Verujemo v svoj narod, kakor on ve-
ruje v nas. Verujemo v kralja, kate-
remu v tem času, četudi je neodgovo-
ren ustavni faktor, pripada težka na-
loga. Toda prepričani smo, da bosta
to težko nalogo izvršila narod Srbov,
Hrvatov in Slovencev in naš kralj.
Delajmo vsi na to, da to nalogo izvr-
šimo, ko nas opozarjajo na volitve ali
v drugo borbo.

Tiho in s ponosom so nepregledne
množice poslušale poslanico svojega
voditelja, ki pomenja vsekakor nov,

naravnost zgodovinski razvoj našega
notranje-političnega življenja in od-
pira perspektivo v boljšo bodočnost.
Nato je imel Svetozar Pribičević
krasen govor, v katerem se je poslavl-
ljal od prvih žrtev v borbi za pošte-
nost, pravico in enakopravnost. Ljud-
stvo je na glas ihtelo, prizori so bili
pretresljivi, govornik sam je le tež-
ko govoril.

Imenom Slovenije je izrekel žalno
slovo posl. Ivan Pucelj, imenom
Črnogore dr. Drlić, za Bosno
in Hercegovino posl. Ivan Čelan,
za Dalmacijo Stjepan Matijević,
za vojvodinske Hrvate Guido Vu-
ković, za Moslovino Mio Stupar-
ić, za Hrvatski federalistični blok
dr. Trumbić. Imenom zagrebske
mesne občine se je poslovil od po-
kojnikov župan Heinzel, za hrvāt-
sko-delavsko zvezo njen tajnik Ju-
ković, za hrvatske akademike
Cvetko Hadžija in končno še
starosta hrvatskega Sokola, Lacko
Križ.

Točno ob 11. dop. se je pričela
ogromna žalna povorka pomikati pro-
ti Mirogoju. Vse ulice, kjer je šel spre-
vod so bile nabito polne občinstva,
ulice pogosto ovite v črnilo. Ljudstvo
je pokleknilo, ko so šli mimo njega
vozovi z zemskimi ostanki narodnih
mučnikov.

Žalne manifestacije so dosegle vr-
hunec ob odprti grobnici, v katero
so položili Pavla Radića in dr. Ba-
sarička. Ob dveh popoldne svečano-
sti še vedno niso bile zaključene. Ves
čas ni prišlo niti do najmanjšega in-
cidenta.

Preiskava zločina se razširi tudi na sokrivce

BEOGRAD, 23. junija. Preiskoval-
ni sodnik Milutinović je včeraj za-
ključil zasliševanje težko ranjenega
dr. Pernarja in Ivana Grandije. V
svojih izjavah je dr. Pernar odkrito
in kategorično obtožil vse duševne
sokrivce in tvorce zločina v narodni
skupščini. Njegova obtožba nalaga
preiskovalnemu sodniku, da takoj za-
sliši vse one mlajše radikalne poslan-
ce, ki so sodelovali in ustvarjali at-
mosfero za uboj, kakor tudi one režim-
ske novinarje, ki so v svojih revol-
verskih listih dražili že itak razdra-
žene in bolj omejene osebe, kakor je
bil Puniša Račić. Preiskovalni sodnik
bo to zaslišanje izvršil že tekom ju-
trišnjega dne in je verjetno, da se bo
pozneje zasledovanje razširilo tudi na
te sokrivce.

Migljaj obema skupščinski- ma tajnikoma

BEOGRAD, 23. junija. Predsednik
KDK Svetozar Pribičević je opozoril
skupščinska tajnika Popovića in Be-
djanića, ki bi se imela udeležiti po-
greba v imenu narodne skupščine, da
bi bilo bolje zanju, ako ne prideva v
Zagreb, ker ne more jamčiti za njiju
varnost. Skupščinska tajnika sta za-
radi tega opustila svoje potovanje v
Zagreb.

Maribor ob koncu šolskega leta

POČITNIŠKO VRVENJE. — PRAZNA GOSPOSKA. — MATURANTI BREZ CILINDROV. — MISLIO REFORMI ...

Maribor, 23. junija.

Zopet se zapirajo šolski hrami in veseli čas počitnic je zavladal. Mariborski kolodvor že več dni nudi pestro sliko počitniškega vrvenja srednješolcev s kovčki in nahrbtniki. Po dobro prestanih izpitih se s smejočimi obrazi odpravljajo domov k skrbnim roditeljem ... Se nekaj dni in sledili bodo mlajši bratje in sestre iz osnovnih šol. Nekdaj so se vzpili skupaj, a zadnja leta imajo večji — protekcijo.

Dijaškim gospodinjam in — Gosposki ulici so počitnice prizadele hud udarec. Prve so s praznimi »kamrami« ostale za 2 meseca na cedilu, promenada v Gosposki pa je izgubila glavni kader vsakodnevni šetalec in šetalk. Marsikdo bo težko pogrešal ljubke čepice brhkkih študentk.

V zadnjih dneh so na mariborskih ulicah zbuiali splošno pozornost maturanti in maturantije v navadnih črnih oblekah. Znamenje časa! Nekdaj si jih videl ofrakane in s cilindri na učenih glavah, današnja gospodarska kriza najbrž tega ne dovoljuje več. Saj niti ljubljanska »Alma mater« ni navajena na ofrakane promocije. Ali pa je mogoče vendar duh demokratizma prodril že v višje vrste inteligence? Naj bo kakorsibodi, za cilindri (razen materialističnih klobučarjev) pač nihče ne žaluje, najmanj pa naš mladi naraščaj, ki se zaveda nove, resnejše dobe današnje »hiperkulture«. Tempora mutantur ...

Rezultati zaključnih izpitov še niso znani, vendar se splošno trdi, da se je katastrofalna klasifikacija drugega tromesečja izdatno izboljšala. Takratna polemika je marsikaj razkrinkala in tudi sedaj so se že v javnosti pojavila razna »razmišljanja«, ki razmotrivajo celotno stanje današnjega šolstva in so tudi v Mariboru privedla do burnih kavarniških diskusij.

V ljubljanskem časopisju sta namreč neki oče in neki profesor ugotovila, da je

naše šolstvo na tleh. Istega mnenja je univ. prof. dr. Čajkovac — poslanec KDK — ki pravi, da naše šolstvo po krivdi državne uprave, stalno nazaduje, dočim se v drugih državah krasno razvija in naglo napreduje. Zunanje in notranje reforme so n. pr. nemško šolstvo spravile na odlično višino. Saj se je pa tudi vzgoja postavila na prvo mesto državnih interesov! Pri nas denarno vprašanje — recte štednja(?) ovira vsak razvoj in zadržuje vsako reformo. V časopisju se je načelo vprašanje dociranja profesorjev in delovne osnovne šole, ki se je ustalila že širom kontinenta. »Ven iz izvoženih — podira jočih se tirov!« pravi omenjeni profesor, ki gotovo ni osamljen med svojimi tovariši.

Videti je, da se kljub oblastvenim zaprekam pri nas iz privatne inicijative širi šolska reforma in baš Maribor v tem oziru prednjači, kar se je pokazalo že večkrat. Lepo število profesorjev, strokovnih in osnovnošolskih učiteljev imamo, ki so prelomili s preteklostjo, uvedli nove metode v smeri novodobnih vzgojnih in učnih načel: ne več dociranje, ampak lastno pridobivanje znanja, ne več policaj dece, ampak prijatelj in svetovalec, ne več mehanično privajanje snovi, marveč vsestransko duševno in telesno delo ... Kakor je bilo razvidno iz tozadevnih »razmišljanj«, je želja staršev, da se ves pouk prikuje novodobnim zahtevam, kar bi bilo sicer idealno, je pa težko izvedljivo. Apelirajo na merodajne činitele, da čez počitnice premišlujejo, kar pa bo ostal klic vpijočega v puščavi ...

Vsekakor je potrebno, da se v bodoče naša javnost resno briga za učitelstvo in novodobno šolstvo. Ne le ob slabih uspehih koncem šolskega leta, temveč ob vsaki priliki se bo treba zavzeti za naše šolstvo, ki je baje na mrtvi točki. Dvignimo ga v prid naši mladini! —

Zadoščenje dr. Pivku in umrlemu ravnatelju Pircu

Dne 8. novembra 1926 je objavil takrat v Ljubljani izhajajoči »Narodni Dnevnik« članek o persekucijah na mariborskih učiteljskih, ki so bile nekaj dni prej predmet govora posl. dr. Pivka na javnem shodu. V članku se je očitano posl. dr. Pivku, da je lagal in so se raznesli razni gorostasni očitki glede ravnatelja Matije Pirca.

Posl. dr. Pivko in ravn. Matija Pirc sta vložila proti odgovornemu uredniku tikovno tožbo. Kot pisec članka se je prijavil Radivoj Rehar, takratni tajnik oblastnega odbora NRS v Mariboru. Kazensko postopanje se je vlečlo dolgo časa, ker so se zasliševale številne priče in so se iskali razni akti.

Ravnatelj Matija Pirc žal ni doživel konca pravde, postopanje imenom posl. dr. Pivka pa se je nadaljevalo in se je imela v kratkem vršiti glavna razprava. Pred to razpravo pa je obtoženi g. Rehar podal sledečo izjavo, ki je objavljena v današnjem »Jutru«:

Podpisani Radivoj Rehar, novinar v Mariboru, preklicujem vse žalitve, ki sem jih iznesel proti g. nar. poslancu dr. Ljudevitu Pivku v članku »Mariborska državna učiteljska in persekucije«, objavljenem v »Narodnem dnevniku« z dne 8. novembra 1926, zlasti očitke, da je g. dr. Pivko na shodu SDS dne 31. 10. 1926 lagal. Izjavljam, da so vse moje tozadevne trditve brez vsake podlage. Ravno tako so neresnične in brez vsake podlage moje trditve o umrlem ravnatelju Matiji Pircu in drugih članih profsorskega zbora.

Zato obžalujem, da sem spisal in objavil navedeni članek in objavljam to izjavo, ker želim z njo dati g. nar. poslancu

dr. Pivku, umrlemu ravnatelju Pircu in vsem ostalim prizadetim popolno zadoščenje. Maribor, dne 16. 6. 1928. Radivoj Rehar.

S tem je ta kazenska zadeva končana. Nar. poslanec dr. Pivko in prerano umrli ravnatelj Pirc sta dobila popolno zadoščenje za neosnovane klevete »Narodnega dnevnika«.

»Grudica«

novi, izredno posrečena mladinska igrice v 4 dejanjih s petjem je izšla v zalogi Podmladka Rdečega križa. Igro — polno domoljubnih momentov je spisal v Mariboru stanujoči, prosvetni upravi dodeljeni šolski upravitelj g. Oskar Žolnir, znani pisatelj mladinskih igrice. V naši okolici se bo prvič uprizorila po deški osnovni šoli v Studencih in sicer na predvečer Vidovega dne v Sokolskem domu.

Rastava slik pok. Oskarja Pistorja v Götzovi mali dvorani je samo še jutri v nedeljo 24. junija odprta. —

Razstave v Gradcu.

Gremij trgovcev opozarja svoje člane, da se vršijo v Gradcu ob priliki 800 letnice obstoja mesta od 23. junija do 31. okt. razne gospodarske in umetnostne razstave ter od 29. septembra do 7. oktobra jubilejni sejem in štajerska kmetijska razstava. Legitimacije za vozne olajšave in vizum si lahko nabavi vsak interesent med uradnimi urami v pisarni Gremija trgovcev, Jurčičeva ul. 8 II. —

Češki sportniki v Mariboru.

V ponedeljek ob 14.40 se pripelje v Maribor iz Murske Sobotice hazenska družina večletnega češkoslovaškega prvaka SK Slavije iz Prage, ki nastopi v torek ob pol sedmih zvečer v prijateljski igri proti hazenašicam ISSK Maribora. Na kolodvoru bo slovesen sprejem prvih čeških sportnikov v Mariboru, zvečer pa po zdravni večer v Grajski kleti. —

Mariborski in dnevni drobiž

Žalne zastave v Mariboru.

Povodom mučeniške smrti ministra n. r. Pavla Radiča in narodnega poslanca dr. Gjura Basarička, ki sta postala v sredo žrtev strašnega zločina v narodni skupščini, so zavihrale tudi v našem mestu na nekaterih poslopjih žalne zastave. Žalobog pa so jako redke, česar človek ne bi pričakoval. Ljubljana je že par dni vsa v žalnih zastavah, danes pa so trgovci in obrtniki za časa pogreba v Zagrebu celo zaprli svoje trgovine in obrti.

Na tajni seji

občinskega sveta, ki se je vršila v četrtek po javni in včeraj zvečer, se je odobrila bilanca mestnega električnega podjetja, na znanje se je vzel poročilo o reviziji Mestne hranilnice in odobril se je kredit za kanalizacijo Betnavske ulice. To delo se je oddalo tvrdki Accetto in drugovi. Park-kavarna se je oddala v najem gospej Faninger. Tlakovski delavci se nastavijo. Mestna posvetovalnica bo restavrirana po načrtu gradbenega urada. Strop bo dvignjen. Če bo še trajalo delo, se bo prihodnja seja občinskega odbora vršila v kazinski dvorani. —

Matura na drž. realki

se je vršila od 18. do 22. t. m. pod predstvom realčnega ravnatelja g. Jakoba Zupančiča; delalo jo je 34 rednih dijakov, med njimi 3 deklice, in 1 privatist. Izpit so absolvirali z uspehom: Bader Pavel, Bien Rajko, Bollé Dušan, Burgar Marko, Černe Franc, Dobovišek Heribert, Durjava Anica, Gaberščik Ivan, Gasparin Leon, Halbärth Friderik, Hlad Maks, Hmelj Milan, Ječič Danilo, Jerončič Lavoslav, Klasinc Karol, Kos Ivan, Kranjčič Franc, Kumbatović Filip, Lah Ladislav, Masi Gvidon, Melihen Valdemar, Mirovič Rosanda (z odliko, bila oproščena ustnega izpita), Pivko Svetopolk, Požar Herman, Rojs Feliks, Schmidl Feliks, Slavec Rihard, Sterniša Albin, Šerčer Nikolaj, Ulčakar Mitja, Volk Karol in Zakrajšek Marija. Končni rezultat izpitov je tak-le: dosegli so odlični uspeh 1, prav dobrega 6, dobrega 19, zadostnega 6, 3 kandidatije pa imajo ponavljalni izpit v jeseni.

Smrtna kosa.

Preminula je v 37. letu starosti Ivanka Samsa, soproga upokojenega policijskega agenta v Mariboru. Pogreb pokojnice bo v ponedeljek ob 16. na mestnem pokopališču v Pobrežju. —

Iz sodne službe.

Za višje pisarniške oficijale v 3. skupini II. kategorije so imenovani: Franc Voršič in Ivan Grobelnik pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu, Alojz Juršič v Gornjem gradu, Ivan Šemrov v Celju, J. Korošak v Ljutomeru, Josip Simerl v Šoštanju; za pisarniške oficijale 4 II. so imenovani: Filip Rubin v Ptuj, Matija Meznarič v Mariboru, Josip Horvat pri Sv. Lenartu, Mihael Visočnik v Mariboru, Josip Ferenc v Konjicah, Ivan Rudolf v Ptuj, Matevž Gröblacher v Mariboru, Fran Jureš v Dolnji Lendavi, Iv. Soklič v Gornji Radgoni, Franc Oblak v Šoštanju, Ignacij Pučko v Marenbergu, Matija Zorjan v Mariboru.

Napredovanje jetniških paznikov.

V I. skupino zvaničnikov so napredovali jetniški pazniki v Mariboru: Josip Visočnik, Franc Vidic, Franc Paškulin, Ivan Markič, Alojzij Bevc, Josip Hladnik, Terezija Stupan in v Celju: Martin Proselc, Franc Šerdoner, Franc Veber, Urban Sušteršič, Karl Dorn. —

Promenadni koncert

se bo vršil jutri ob 10.30 v mestnem parku. — Olepševalno in tujsko prometno društvo.

Dravsko vojašnico

je mestna občina od vojaškega erarja hotela vzeti v najem, da bi v njej uredila zasilna stanovanja. Vojaški erar je pa stavil sledeče pogoje: Vojašnica naj se preuredi po načrtu vojaške uprave, odda se pa v najem šele potem, ko vojaška uprava ugotovi, da je ves načrt izvršen. Po treh letih najema preide vojašnica z vsemi adaptacijami zopet v last vojaške uprave. Preureditev bi stala po vojaškem načrtu najmanj pol milijona, kar je veliko preveč za kratko dobo najema. Radi tega je mestna občina opustila svoj projekt zasilnih stanovanj v dravski vojašnici. —

Trgovine na Vidovdan dopoldne zaprte.

Trgovski gremij opozarja svoje člane, da morajo biti trgovine na Vidovdan 28. junija glasom ministrske uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin dopoldne zaprte. —

Pritožba proti imenu ulice.

Občinskemu svetu je bila na zadnji seji predložena tudi pritožba proti imenu ulice »Pod mostom« in prošnja, naj se to ime spremeni. To pritožbo in prošnjo je vložil neki podjetnik, češ, da tako ulično ime škoduje njegovi tvrdki, ko vsakdo, ki čita »Pod mostom«, misli na kak zakonit in skrit prostorček. Ker je del nekdanje Jožefove in Tržaške ceste tako imenovan že dobrih osem let in ker je prekrševanje ulic zvezano tudi s stroški, se je prošnja seveda zavrnila. —

Tezno pri Mariboru.

V petek smo pokopali soprogo našega občinskega in šolskega sluga, gospo Marijo Čelofiga. Žaljuči ostali se mnogobrojnemu občinstvu, ki jo je spremljalo na zadnji poti, najiskrenejše zahvaljujejo. Hvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetic. —

Delavska knjižnica v Mariboru.

Maribor je bil doslej brez javne delavske knjižnice. Zato je prosvetni odsek Delavske zbornice v Ljubljani po vzgledu svoje lepo napredujoče ljubljanske knjižnice uredil isto tudi v Mariboru. S 30. junijem se knjižnica otvori za javni promet. Knjig je sedaj blizu 3000. Stalno se bodo nakupovala nova dela. Knjižnica bo odprta vsak delavnik od 6.—9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. dopoldne. Vpisnina 2 Din, izposojnina od posameznih knjig večinoma po 1 Din. — Knjižnica ima svoje prostore v palači Pokojniškega zavoda. Delavci in nameščenci, obiskujte svojo knjižnico! —

Predrzen vlom

se je dogodil včeraj med 16. in 17. uro v vili Aškerčeva ulica št. 9. Hišnica, ki je delala na vrtu, je videla nekega starejšega, gologlavega, v modro obleko oblečenega moža stopiti v vilo. Pozneje je videla istega moža mirno idočega po Aškerčevi proti Kopitarjevi ulici. Nosil je večjo papirnato škatljo pod pazduho. Vse to je opazila le slučajno, živo ji je pa prišlo v spomin po delu, ko je našla stanovanje odprto, omaro pa brez dobre moške obleke, par hlač, brez ure in še drugih reči v skupni vrednosti 4000 Din. Predrzni vlomilec si je celo papirnato škatljo vzel iz vlomljene omare. Stanovanje je odprl s ponarejenim ključem. —

Velik vlom nad Zavrčem.

Blizu Zavrča na hribskih tik bivše hrvatske meje ima mariborski stolni kapitel nekaj vinogradov in lepo, dobro opremljeno zidnico. Nadzorstvo nad to imovino vrši dekan v Zavrču. Od dekanije do vinogradov in zidnice je pa dobro uro hoda. To zidnico so pretečeno noč obiskali neznani zločinci ter jo temeljito izropali. Zidnica je na samem, ena od sosednih viničarij je zaprta, druga pa toliko oddaljena, da zlasti po noči ne more, kaj se godi okrog zidnice, do katere vodijo še od raznih strani samotne poti. Po privatni vesti, ki je došla danes dopoldne v Maribor, je bilo vlomilec vse tako prikladno, da so odnašali celo pohištvo. — Tudi kapelico so izropali. —

Udruženje rezervnih oficirja i ratnika

priredi v nedeljo 24. t. m. družabni izlet za člane z rodbinami in vpeljane goste v Jarenino. Zbirališče ob 13. uri na glavnem kolodvoru. Pododbor Maribor. —

1248

Ure, zlatina na obroke

brez poviška — Ilger, Maribor, Gosposka ulica 15. — IX

NAŠE POSOJILLO PROPADLO.

BEOGRAD, 23. junija. Današnja »Politika« poroča, da je naše inozemsko posojilo definitivno propadlo in da se finančni minister dr. Bogdan Marković radi tega že v par dneh vrne iz Pariza v Beograd. Registriramo to vest, čeprav še ni potrjena.

Ali je upravičena borba proti nettunskim konvencijam

NEKAJ ZNAČILNIH ODLOMKOV IZ KONVENCIJ.

Ves narod se upira proti sprejetju nettunskih konvencij. Ne samo Dalmacija, Slovenija in Hrvaška, tudi v Beogradu je tekla že kri radi njih. Iz Dalmacije prihajajo dan za dnem v Beograd sklepi dalmatinskih občin proti konvencijam. Zagreb je v svojem občinskem svetu v vsefni brez glasov par komunistov izrekel obsodbo nad konvencijami, a dr. Marinković in dr. Ninčić sta mnenja, da narod, ki se upira in protestira, ne ve, zakaj se brani, da nettunske konvencije ne vsebujejo nič slabega za našo državo. Naši klerikalci naženejo celo vsakogar, ki se med nami drzne dvomiti o »dobrotah« konvencij, za — vojnega hujskača. Radić in Pribičević pa sta v pondeljek izjavila na konferenci strankinih šefov, da lahko vlada opozicijo celo pomeče iz skupščine, nettunskih konvencij pa ne bo dobila. KDK bi glasovala za konvencije le, ako vlada poda nujne državne razloge, ki bi zahtevali njih sprejetje.

Naša javnost si v mnogih pogledih ni na jasnem, kaj vse vsebujejo nettunske konvencije, ki so le nadaljevanje v skupščini že odobrenih, a od kralja — kakor je to g. Pribičević v včerajšnji seji ugotovil — še ne sankcioniranih beograjskih konvencij. Zato ne bo odveč, ako tu navedemo nekaj značilnih odločkov. Mnoge odločbe so skupne obema konvencijama in so v nettunskih le izpopolnjene.

V pogodbi o trgovini in plovitvi je Italijanom dovoljena popolna svoboda za oboje v naši državi in na našem morju. To velja tudi za industrijo in vse obrti ter za vse druge profesije. Tudi za plovitbo po dalmatinskih rekah. Italijani imajo po tej določbi pred vsemi našimi oblastmi in korporacijami iste pravice kot naši državljani, brez vsake omejitve. Ako bi dala naša država kedaj kak drugi državi — gre tu za države male antante! — kak posebne koncesije, morajo te takoj in brez kompenzacije stopiti v veljavo tudi za Italijo, odnosno za italijanska podjetja.

Trgovske družbe, zavarovalne družbe in navadna društva (javna ali privatna) iz Italije, ki hočejo v naši državi delovati, se morajo smatrati, kakor da pripadajo naši državi. Italijani »brez kakršnekoli razlike glede kraja svojega bivanja, tudi pravne osebe in društva vsakršne vrste« smejo v naši državi imeti iste pravice, kakor naši državljani. Italijani smejo pri nas vršiti vsak posel, vsako profesijo, prosto prihajati k nam, potovati, tu prebivati in se naseliti, kjerkoli se hočejo v naši državi. Vse posle v naši državi lahko vrše tudi po svojih pooblaščenih, agentih in potnikih. Carinskih posredovalcev jim ne bo treba. Naša država ne bo smela »delati nikakršne razlike med našimi državljani in Italijani radi njih državljanstva«. Italijani bodo imeli polno svobodo, da si pri nas nakupijo ali prodajajo, da priposestevujejo bodisi kot darilo ali potom zakona, oporo in podedovanja kakršnekoli premičnine ali nepremičnine. To se pravi: Italijani lahko na podlagi teh konvencij popolnoma svobodno ekonomsko prodirajo v našo državo kakor v kakšno kolonijo, tembolj, ker so si že ustanovili poseben močan denarni zavod za financiranje italijanskih podjetij v inozemstvu, da izvrše »pacifično penetracijo« tujih dežel.

V plovitvi imajo Italijani razum kabotaže enake pravice z našimi. Tudi pristaniške takse so izenačene. V enem izmed sklepov protokolov se naša država celo obvezuje, da »bo v teku treh mesecev donesla vse potrebne zakone o tonaži brodov, da bi se delalo po istih pravilih v obeh državah«. Pod tem se seveda lahko razume marsikaj. Saj je znano, da se Italijani že pripravljajo na to, da nam n. pr. vsilijo svoje zakone in uredbe o registraciji brodov po italijanskem registru, ki se ga uiti italijanska parobrodna društva nočejo posluževati.

Veterinarska konvencija je na las podobna oni bivše avstro-ogrske, radi katere je bila bivši kraljevini Srbiji napovedana carinska vojna.

Prometna konvencija uveljavlja zopet t. zv. jadranske železniške tarife, s čemer bi se pospeševale izključno italijanske luke: Trst, Pulj, Kodinj in Reka, in sicer »radi važnosti, ki jo imajo te jadranske luke za mednarodni promet«. O naših lukah nikjer niti besede. Nasprotno, one se ubijajo z nettunskimi konvencijami na korist Reke, odnosno bazena Theron de Revela.

Telegrafska konvencija nalaga naši državi obvezo, da »vrši preko Italije celokupno telegrafsko, kablografsko in radiografsko službo za Ameriko in druge izvenevropske države«. Italija se na to tudi že pripravlja, ker hoče na naš račun dvigniti Trst in Reko, ki bi tako postala posredovalka med našim trgovskim in ostalim svetom.

Značilna nadaljna določba je, da bo v slučaju, če se v naših jadranskih vodah pokvari ali potrgajo naši telegrafski podmorski kabli, italijanska uprava izvršila potrebna popravila na naše stroške. Kaj to pomeni, vedo naši pomorščaki, ki imajo že danes velike muke pri nadziranju naše obale, ko se prikažejo »specijalne« italijanske ladje nenadoma v naše najbolj skrite kraje ob jadranski obali, da baje »popravijo naše telegrafske podmorske kabla«.

Najlepše je, da moramo po teh konvencijah lepo v miru pustiti vse stare in nove »kulturne« italijanske ustanove v naši državi, dočim so vse naše kulturne ustanove v Italiji barbarško uničene. Posebej je še »tih« sporazum med g. Bodrerom in bogve katerim našim diplomatom, da morajo naši cariniki — proti vsem zakonitim določbam in pogodbam — propuščati brez plačila carine vse predmete, ki jih Italija pošilja tem svojim »kulturnim« ustanovam v naši državi, ki so namenjene raznarodovanju pešice iz rodov našega naroda. Kdor zna militi, ve, kaj to pomeni.

To je samo nekaj »cvetk« iz teh famoznih konvencij. Že iz teh kratkih podatkov si lahko vsak razumen član našega naroda napravi sodbo, ali je borba proti sprejetju konvencij v današnji obliki upravičena ali ne.

Druga mladina »Maribora« — mladina Svobode. Najmlajši ISSK Maribora se srečajo jutri ob 10. uri predpoldne z ambicioznim moštvom SK Svobode v prijateljski tekmi, ki obeta biti zanimiva.

Navdušenje v Urugvaj nad ponovno zmago nogometne nacionalne reprezentance na IX. olimpijadi je razumljivo velikansko. Mestna občina prestolice Montevideo je na zahtevo prebivalstva sklenila, da imenuje neki trg s primernim nazivom na spomin svetovnega prvenstva Urugvajcev v nogometu. Vlada pa se je odločila razdeliti med zmagovalce igralce nagrade v visokih denarnih zneskih.

Borba za Davisov pokal.

V teniskih tekmah za Davisov pokal sta se plasirali po prvih štirih krogih evropske cone v semifinale dvojici Češko-slovaška in Nizozemska ter Anglija in Italija. Prvi dan semifinale je v četrtki pred 4000 gledalci vodila CSR pred Nizozemsko 2:0 v Pragi, Italija pa pred Anglijo 2:0 v Londonu.

Sprejem gojencev v mornariško strojno podoficirsko šolo v Kumborju.

Letos bo sprejetih v strojno podoficirsko šolo naše vojne mornarice v Kumborju do 400 mladeničev, ki se bodo izobraževali za strojno ali električarsko službo. 200 od njih bo uvrščenih v XIV. razred in bo trajala njihova šola dve leti, ostali pa bodo uvrščeni v XV. razred in bo trajala njihova šola tri leta. Šolski tečaj obeh razredov se otvori s 1. oktobrom 1928. Razpisi so razposlani vsem vojnim okrožjem, vsem srezkim poglavarstvom, mestnim in občinskim županstvom, kakor tudi ravnateljstvu državnih realnih gimnazij, kjer so na vpogled najtančnejši pogoji za sprejem. —

Bistvo pomlajevanja

Steinachova teorija — Vpliv tujih žlez na človeško telo — Krepitev lastnih žlez — Možganski privešek.

Večkrat je prinesel »Večernik« vesti o Steinachovih poizkusih in raziskovanjih z ozirom na pomlajevanje in sicer bodisi v dovtipni ali resni obliki; nevedčak je ostal pri teh poročilih hladan, ali pa je zmajeval z glavo nad slabimi »šalami«. Vsem onim, ki se za stvar zanimajo, sledeče vrstice, ki so posnete po znanstvenem predavanju dr. med. Petra Schmidta (Berlin).

Steinachova dolgoletna raziskovanja so brezdvomno dokazala resničnost stare domneve, da je temelj moške spolnosti modo, ženske pa jajčnik. Mlada, močda oropana žival moškega spola, v kojoj se je presadil del jajčnika, je kmalu pokazala znake ženske spolnosti in nalično. Leta 1910 se je Steinachu posrečilo, da je posledice odstranitve moda pri mladi moški podgani s pomočjo presaditve moških kalilnih žlez popolnoma in trajno paraliziral; rodila se je v učenjaku ideja pomlajevanja. Žival, ki je oropana spolnih žlez, kaže namreč iste znake, kakor jih povzroča staranje in je logično utemeljena misel, da se dajo znaki starosti odpraviti, oziroma krepijo mladih in čilnih žlez.

Zadevni poizkusi so se s popolnoma obnesli; žal pa, da so redki slučaj, da pride kirurg do mladih, zdravih moških žlez, vsled česar je praktična uporaba te iznajdbe silno otežkočena. Neprimerno lažje, a še vedno jako težko pride operater do ženskih spolnih žlez. Ta dejstva so privedla Steinacha do prepričanja, da je njegovo genialno razkritje le teoretičnega pomena in torej za splošno človeštvo brez praktične vrednosti. To neprijetno prepričanje je pa učenjaka privedlo do nove velike ideje, namreč da bi se morala doseči pomladitev z okrepitevjo oziroma z obnovljenim udeleževanjem človeku lastnih žlez, torej brez vsaditve tujih. Ta ideja je postala zmagonosna.

Funkcija spolnih žlez je dvojna. En del tkanin proizvaja razplojevalno snov, ki v zadevi pomlajevanja ne prihaja v poštev, drugi del pa proizvaja hormone, tvoritelje in vzdrževalce mladosti, ki prehajajo v kri in povzročajo telesno čilost. Oboji proizvodi spolnih žlez se nahajajo v človeškem telesu od rojstva pa do smrti, toda njihovo delovanje je v različni starosti različno: v nežni mladosti je njihova aktivnost jako šibka in se v poznejši starosti postopoma in v vedno večji meri zmanjšuje. Steinachovo stremljenje je šlo za to, da se aktivnost omenjenih proizvodov, ko prične pešati, poveča. Posrečilo se mu je to doseči in sicer pri moškem s tem, da je delovanje žlez v smislu proizvodnje razplojevalnih snovi omejil, vsled česar se je proizvodnje hormonov pomnožilo. Operacija, ki se danes splošno izvršuje, obstaja v tem, da se ena ali obe semenski odvodni cevčici podveže. Pri ženski osebi ni potrebna operacija; fizikalnim putem (električna diatermija) se žleze preobremenijo s krvjo.

Leta 1920 je Steinach priobčil svoje novo razkritje kot plod večletnega dela in zdravniki so strmeji, kontrolirali resničnost njegovih trditvev na živalih in ljudeh in se prepričali, da spada stara domneva, da je starost starost, ki prvi ne vzdržava v uničenje, v koš. Novo polje za medicino je danes otvoreno, staranje se da lečiti, doslej neomajljivi zakoni narave so se izkazali za omajljive.

Znaki pomladitve, kakor povečanje sil mišičevja, izboljšanje delovanja oziroma samolastnega gibanja želodca in črevesa, pigmentiranje kože in lasi so brezdvomno velikanska pridobitev, ki jo pa nadkriljuje dejstvo, da so učinki pomladitve globokejši notranji. To nam dokazuje praški profesor Ružička, ki podaja sledečo razlago: Staranje je povzročeno po pomanjkanju tekočin v tkanih, ki se polagoma izsušuje. Steinachova pomlajevalna sredstva delujejo prav uspešno proti temu pogubnemu izsuševanju, ker z njimi dovoz in odvoz krvi k posameznim celicam povečuje, arterije ne zapnenijo, nevarnost skleroze je odstranjena oziroma potisnjena v ozadje, krvni pritisk je zmanjšan, odpor proti sladkorni bolezni večji in kar je največje vrednosti, so vse te izpremembe za mnogo časa trajne. Vse to trdi dr. Ružička na podlagi

dolgotrajnega raziskovanja in opazovanja.

Steinachovo teorijo in znjo vse zadevne posledice je legaliziral leta 1926 kongres seksualogov v Berlinu, visoka instanca, forum, ki mu moramo verjeti, ki ga ne more doseči sum šarlatanstva. Na doseči najmanjši sum šarlatanstva. Na tem kongresu je profesor Steinach dokazal, da je eni in isti kemični činitelj, ki povzroča spolno zrelost, jo vzdržuje in jo more zopet poživiti, ko se pokažejo znaki njenega pešanja.

Profesor Steinach je šel dalje, odkril je višjo silo, ki regulira udeleževanje spolnih žlez, namreč možganski privešek. Ne da bi se dotaknil kalilnih žlez, je učenjak s pomočjo injekcije izvlečka iz tega možganskega priveška dosegel popoln spolno zrelost in podvig zaostalih živali. Na tem polju deluje zdravniška veda z mrzlično naglostjo in polno paro pri nas v Evropi, osobito v Nemčiji in tudi v Ameriki.

Zanimivo je to, da se profesor Steinach ni zakostenel na svojih dosedanjih razkritjih; lebdí mu pred duševnimi očmi izpopolnitev svojih teorij, ki bi dosegle svoj višek v tem, da bi se pomlajevanje doseglo s fabrikacijo polno učinkujočih hormonskih preparatov.

Strah pred starostjo in njenimi žalostnimi nadlegami dobiva polagoma milejšje oblike.

Sport

VŠK (VARAŽDIN):ISSK MARIBOR.

Po skoraj dveletnem presledku gostuje jutri zopet VŠK iz Varaždina v Mariboru, kjer odigra prijateljsko tekmo s ISSK Mariborom. Domačinov že precej časa nismo videli na zelenem polju in je vsled tega zanimanje športne publike za to tekmo tem večje. Moštvo Maribora je, kakor zadnji rezultati kažejo, v jako dobri formi in je upati da ta tritedenski nepristovolni odmor ni preveč vplival na njihovo kondicijo.

VŠK je prvak zagrebške province in, sodeč po časopisnih vesteh, v izvanredni formi. Moštvo goji igro z dolgimi pasi na krilo, je zelo hitro in požrtvovalno. Zvezi se razumeta na ostre in sigurne strele na goal; njihova krilska vrsta in obramba sta steber moštva. Vrtar je jako siguran.

Moštvo ISSK Maribora nastopi v sledeči postavi: Kavka, Koren, Unterreiter; Prevo, Kirbiš, Hreščak II; Pepček, Hreščak I. Paulin, Vodeb, Starc.

Rezerva »Maribora«, ki nastopi po daljšem presledku v predtekmi s kombiniranim moštvom SK Svobode ima trdega nasprotnika in bo morala dati vse moči iz sebo, da doseže časten rezultat. Rezervno moštvo nastopiv v sledeči postavi: Geuer; Pliberšek, Novšak; Janžekovič, Božič, Konič; Laznička I, Tonček II. Najžer, Tonček I. Šajna. Začetek prve tekme ob 16.30, predtekme ob 15. uri. —

PRIHOD SK SLAVIJE IZ PRAGE.

Hazenski team praške Slavije, ki prihaja na turnejo po Jugoslaviji, je odpotoval sinoči iz Prage. Kakor javlja pripravljani odbor za sprejem Čehinj v Zagrebu, obiščejo Pražanke najprej Mursko Soboto, kjer odigrajo tekmo z družino SK Mure, v Maribor pa se pripeljejo v pondeljek ob 14.40 in jih pozdravijo na glavnem kolodvoru sportniki in ostali prijatelji Čehoslovakov v našem mestu. Ostali spored je isti, kot smo javili včeraj. Hazena SK Slavije si je ravno pred kratkim zopet priborila prvenstvo praške župe.

Slovansko prvenstvo v plavanju.

Kakor so se vršile lani plavalne prvenstvene tekme slovanskih teamov v Beogradu, tako bo letos ista prireditelj v Pragi dne 21. in 22. julija. Tekmovalci bodo Poljaki, Jugoslovani in Čehoslovaki. Zmagovalci prejmejo petero prehodnih dragocenih daril, ki so jih poklonili prezident Masaryk, minister dr. Beneš, minister Zaleski, jugoslovenska narodna skupščina in mesto Beograd.

Izkoriščanje gigantskih moči zemlje

VULKANSKA PARA KOT POGONSKA SILA. — NEIZMERNNA ZEMELJSKA TOPLOTA.

Zadnji kongres naravoslovcev v Leedsu, katerega so se udeležili največji učenci britanskega imperija, je obravnaval izredno važni in zanimivi problem, če se bo dalo v bližnji bodočnosti izkoriščati neizmerne toplotne množine v notranjosti zemlje v industrijske svrhe. Znani angleški učenjak dr. R. Grejon je opozarjal na naraščajoče pomanjkanje premoga v Evropi in posebej še v Angliji. Najboljši in najnaravnejši nadomestek za premog so toplotne energije v notranjosti zemlje. Notranjost zemeljske oble je že v globočini 180 milj raztopljena.

O fantastično visoki temperaturi, ki mora vladati v najgloblji notranjosti zemlje, nimamo niti približno zanesljivih podatkov. S precejšnjo verjetnostjo bi se pa moglo trditi, da bo povprečna temperatura zemeljske notranjosti enaka temperaturi solnčne površine. Udejstvovanje teh neizmernih toplotnih energij bi tisočkratno zadostilo vsem energijskim potrebam zemlje. Tisoči del te moči bi gnali vse stroje, ki se nahajajo na vseh petih delih sveta. Do izkoriščanja vseh gigantskih sil in moči v notranjosti našega planeta smo še pa daleč. Tega mnenja so bili vsi udeleženci kongresa. Lahko smo zadovoljni, če se kmalu okoristimo z zemeljsko toploto, ki ni globoko pod površino.

Prva in najbližja oblika izkoriščanja zemeljske toplote je gotovo ukročenje vulkanov. Vulkanji morajo prvi stopiti v službo industrije. Malo je znano po svetu, da že imamo en tak slučaj. To je nekatera tovarna v okolici italijanskega mesta Voltera. Ta tovarna je začela obratovati začetkom vojne in njeni kotli se že od začetka kurijo z naravno paro, katero dajejo obsežna vulkanska tla. Ko se je iz-

koriščanje vulkanske pare že ob začetku tako dobro obneslo, so začeli graditi in urejati naprave, potom katerih danes vulkanska para že 60 milj naokrog goni in oskrbuje vse dinamo stroje in tudi cestno železnico. Ustanovitelj tega podjetja je bil v Italiji naseljeni Francoz Franc Lardere. Nekaj podobnega se uvaža sedaj v Guatemali in sicer v večjem obsegu kot v Italiji. S tem je že dokazano, da bi se dalo več sto manjših vulkanov gospodarsko tako dobro izkoristiti, da bi se naglo in bogato poplačale vse investicije.

Izkoriščanje vulkanskih moči je samo ena smer in ena panoga v velikem vprašanju izkoriščanja toplote zemeljske notranjosti. Ves problem bo šele tedaj rešen, ko bo naši industriji in našemu gospodarstvu služila toplota iz zemlje povsod in ne samo na vulkanskih tleh. Pri iskanju te rešitve se svet seveda ne sme dati motiti od utopistične nade, da bo prodrli do magne, do raztopljene sredine zemeljske kroglice. Tehnika zasleduje dosegljive cilje in sicer po stopnjah, enega za drugim. Dognano je, da se toplota v notranjosti zemlje od približno 50 do 50 metrov stopnjuje za eno stopnjo Celzija. V globočini dobrih dveh milj se voda že spremeni v paro. Če bi se skopalo tri milje globoko, bi se že našle toplotne množine, ki bi zadostovale za strojni pogon. Tako daleč se pa še nikjer ne koplje, četudi je slavniti tehnik in iznajditelj Charley Parson zato že razvil po Ameriki in Angliji veliko propagando. Sedaj se je šele našla velika finančna skupina, ki hoče v Angliji financirati poskuse po Parsonovih projektih ter tako pomagati tehniki za velik korak naprej.

Sokolski zlet v Skoplju odgoden

Bratje in sestre!

Na temelju mišljenja, ki smo ga prejeli od večine bratskih žup, posebno še uvažujoč poročilo župe v Skoplju, ki nosi za napovedani zlet glavno odgovornost, smo primorani, da zlet preložimo od Vidovega dne na začetek meseca septembra letos, ko bomo praznovali desetletnico preboja Solunske fronte, ki nam je odprla vrata v osvobodjenje in ujedinjenje.

Tragedija, ki se je odigrala v Narodni skupščini, je zagrnila ves naš narod v globoko žalost. Jugoslovensko Sokolstvo, ki visoko in ponosno dviga neoskrnjeni prapor bratstva, te kristalnočiste kulminacije humanitete, držečega v veliko kolo človečanstva, ne more v teh težkih dneh motiti narodove žalosti s prireditvijo, ki naj bi bila izraz naše radosti in naših vzvišenih čustev bratoljubja, prosvetljenosti in državljanskih pravic.

Ko iskreno obžalujemo, da je strast in togota dvignila roko brata na brata in z mečem hridkosti zadela srce naroda, ko obsojamo krvavo dejanje in pomilujemo žrtve, pozivamo brate in sestre na mirno in trezno presojo teh dogodkov, pozivamo jih na disciplino, pozivamo jih na ne-

prekinjeno sokolsko delo, na trajno pripravljenost in na bratsko ljubav, ki nas preko vseh težav in senc današnjih dni v poletu smelih, čistih, prekaljenih, v premagovanju in svobodoljubju preizkušenih sokolskih duš ponese v carsko Dušanovo Skopje, v katerega okolici so se pletla gnezda sivih Sokolov-znanilcev in borcev naše nacionalne in državne svobode!

Na neprekinjeno, iz dneva v dan rastoče in množeče se sokolsko delo pozivamo ponovno in z vsem povdankom, ker hočemo in moramo v prvih dneh septembra v slovanskem sokolskem bratstvu še bolj strnjeni v polnem obsegu, a s podvojenim navdušenostjo izvršiti v Skoplju vse, kar smo se namenili storiti sedaj na Vidov dan.

V prepričanju, da bo vsa javnost, ki zna ceniti naše napore za očiuvanje in ojačenje narodovega zdravja, pravilno presodila ta naš korak, pošiljamo vsem bratske pozdrave!

Zdravo!

V Ljubljani, 21. junija 1928.

Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza.

Kaznjenec kot državni pravnik

V Knittelfeldu je bil v zaporu neki Josip Buser, trgovski nameščenec, ki je bil obsojen radi goljufije na eno leto ječe. Pretekli teden se mu je posrečilo, da je na originalen način pobegnil. Dobil je namreč ukaz, da pospravi pisarne. V neki prazni sobi je našel plašč državnega pravdnika, ki ga je takoj oblekel ter odšel dostojanstveno skozi vrata. Jetniška straža mu je izkazala vso potrebno čast. Pozneje je zlikovec plašč vrgel zopet stran in se skrival v neki sosednji vasi, dokler ga ni končno policija zopet našla in vtaknila ponovno v zapor. Seveda se bo moral sedaj zagovarjati še radi bega iz zapora in tatvine plašča državnega pravdnika.

Poroka trojčkov

V Anversu v Belgiji je neka mati pred 23. leti rodila trojčke, ki so ostali vsi pri življenju. Bile so vse tri deklice, ki so se te dni poročile s tremi brati iz bližnje vasi, od katerih je vsak samo eno leto starejši od drugega. V obeh vaseh je bil osnovan poseben odbor, ki je proslavil ta izreden dogodek, jim plačal vse stroške, mladim nevestam, katerih stariši so siromašni delavci, pa preskrbel lepo doto. Vrh tega so dobili stariši tudi od države lepo denarno nagrado. Zanimivo je, da so imeli stariši trojčkov že poprej devet otrok.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Idiot

V celoti je bil dramatizirani Dostojevskijev »Idiot« v mariborskem teatru na višini najboljših vzoritev, dasi v detajlih in posameznih osebah ni dosegel te višine. Uspeh je povzročila predvsem režija. G. Pregarc ima znanje, načela in načrt, v vseh je dosleden in hoče res umetniškega podviga. Gosp. Pregarcu se pozna hudožestveniška šola, inteligenca, skrbna zunanja in globoka notranja režija, vodena s popolnim razumevanjem Dostojevskijevega hotenja in s poznanjem ruskega ambijenta in ruske duše. Vse to postavljeno v stilno, harmonično scenerijo, dvigne igro v nekaj nadrealizem, iz katerega nenadno stopijo v ospredje notranja gibalna, nje sile in njih delovanje tako plastično, ko da bi jih izseciral in vpodobil na sceni.

Kajpada, igralcem režiser igre, če je nimajo, ne more dati, le vplivati more. Zelo dobre so bile scene: v III. sliki, kjer so gđc. Kraljeva, Savinova in Udovičeva odlično zadele tone svoje družbe in mladosti v skladu z njimi g. Železnik. Isto velja za prizore, kjer so bile mase: pri Nini Aleksandrovni in Nastasji Filipovni in dvoscene med gđ. Železnikom in Pregarcem.

Gosp. Pregarca smo prvič spoznali kot igralca. Igral je v slogu svoje režije, krepko, morda premočno za nas, ki ne poznamo takega ruskega človeka, kot je Rogožin, morda preglasno za malo dvorano in bolj tiho družbo. A namen je dosegel: utis od sile odurnega, odvratnega, temačnega človeka z golimi, silnimi strastmi, v katerem sta zlo in vera v krvavi, uničujoči borbi. Menda baš zato stik ni bil vseskozi jednak, silen le ob koncu. Žal, da ni gosp. Pregarc mogel igrati večkrat poprej, marsikako vrzel bi bil izpolnil, nanesel marsikak vrh.

Gosp. Železnik je bil v obliki gotovo pravilna, tipično pristna figura idiota, kneza Miškina. Toda v igri tega izveličarja, mirnega, le iz najgloblji etičnih motivov delujočega človeka se ga je polasčala monotonost in brezizraznost. Kakor je bil izvrsten v sceni, kjer govori o oslu in smrtni kazni in v končni sliki, tako je bil sicer notranje pasiven in mrzel, ki ni osvojil in vezal. V zadnji sliki sta zrastle z g. Pregarcem v veličasten konec.

G. Skrbinek je v ulogi Ganje premalo pokazal oni karakter, ki ga vidijo v njem Nastasja in Aglaja. Vajeni smo še močnejših potez od njega, čeprav je bil vseskozi gladek in dosleden.

Ga. Bukšekova ni ljubila svoje Jevančine, igrala jo je le s svojo rutino, živela je ni, sama ni bila prepričana.

Dočim je pagdena Kraljeva — Aglaja — zadela Dostojevskega popolnoma in igrala z nepopisno vervo in resničnostjo, prava tragedka, ta lepi péle-mêle otroka in ženske, divoten tip čistega, a ženskega srca. O skladnosti Adelaide, gđc. Udovičeve in Aleksandre, ge. Savinove, sem že govoril in naglašam njuno celo diferencirano, pristno mimično igro.

Gđc. Starčeva in Kovačičeva sta se izmenjavali v ulogah Varje in Nastasje Filipovne. V Varji, ki sicer ne daje posebnih možnosti, sta v splošnem obe zadeli bolest ponižanih predsodkov in dober izraz sovraštva; Nastasje Filipovne popolnoma pa ni zadela nobena. Težko, da bo razen Rusinje ali tragedke velikega formata katera pogodila to ulogo v celoti: naš ambient nima pogojev, ki bi rodil takšne tipe. Brez svoje volje, a po svoji nemoči padla, lepo blago v tej svojevrstni družabni stopnji, trpeča, boreča se z ljubeznijo do Miškina in zavestjo svoje nevrednosti, v nekem vrtincu plemenitosti — ta značaj presega naše prilike. Obe sta našli pristne zvoke take ženske; gđc. Starčeva preveč, gđc. Kovačičeva premalo decentna; dočim ima gđc. Starčeva prednost odrske pojave, ima gđc. Kovačičeva zaslugo večje izvežbanosti, izpiljenosti in uglajenosti, najde več globine in prekaša gđc. Starčovo v zaključni sceni. Pri vsem tem pa vendarle spet vidim v gđc. Starčevi talent, ki bi uspeval bolje, da se udeleži v vsaki ulogi s toliko ambicijo kot v tej. Obema damama k temu napredku in volji čestitamo.

Jepančič — g. Grom, Nina Aleksandrovna — ga Zakrajškova in Tockij — Stankovič, ne presegajo povprečnosti. Ptični — g. Rasberger, je ne dosega, Fer-

diščenko — g. Harastovič, kakor je v prvi sceni s knezom dober, je pozneje nemogoč, da, rušitelj vse ubranosti in stila, operetski.

General Ivolgin — g. P. Kovič, je posrečen, pa še močnejša brazda se da izorati iz te figure: da bi vsakdo na njem samem spoznal, da mu je bolezen laž — tega ni izrazil.

Zanimive so nekatere nove moči iz šole g. Pregarca, to so gđc. Milena Slokan, Leli Pečarjeva in gg. Maks Furjan, Rado Nakrst, Marijan Prelc, Valentin Hana in Janko Mlaker, vsi uporabljive moči. Prav pokazati so se mogli gosp. Furjan, izvrsten v tipu Lebedjeva, g. Nakrst v dečku Kolja in gđc. Pečarjeva v Darji. Želimo jih videti še. Žal da sta v tej pomembni igri ostala izven kroga dveh tako značilna igralca, kot sta gg. Današ in Kovič J., igra bi bila znatno pridobila.

Tako je končala sezona z lepim rezultatom. Do 12. ure trajajoča predstava je imela trikrat zaporedoma polno dvorano. Dokaz, da je prazna beseda o nezreli publiki in da dobra drama najde dobro publiko. Drama je dosegla l. 1927/1928 najvišjo dosedanjjo razvojno točko, najboljši materijelni uspeh in največji obisk. Uspeh g. Pregarca predvsem in ambicioznega dela ansambla in moralne podpore v lepem obisku. Želimo, da nam umetniška skupina ostane tudi v prihodnji sezoni.

M. Š.

Kritikova izpoved

Noveleta.

Gledališke sezone je konec, mojega kritikovanja tudi. Sezona bo spet pričela, moje recenzentstvo nikoli.

Prosim Vas — kam pa pridem? Kaj bo z menoj? Ali bo urednik, ali publika odgovarjala za mojo čast, moje živce, moj mir in življenje? ...

Komaj sem prav začel pisati, sem prišel navzkriž s samim upravnikom zavodno nemških gostovanj. On je gledal v prazno kaso, jaz sem obračal plašč po kulturi in narodnosti. Postala sva oficijelna.

Pisal sem dalje in kmalu čul, da sem v nemilosti pri opernih članih. Spozabil sem se bil, da sem rekel, naj bi opere rajši več ne bilo! Pa so rekli, kaj brcam umirajoče, naj častno gine — in sva se z baritonom komaj še pozdravljala.

Pisal sem dalje in razžalil opernega ravnatelja, ko sem rekel, da je v kljub stremljenju opera ostala torzo. Vidno sem izgubljal njegovo naklonjenost.

Pisal sem dalje in kmalu zvedel, da je neka skupina v ensembu z menoj nezadovoljna in zdelo se mi je, da nisem več na trdnih tleh in da me kakor kneza Miškina zasledujejo sovražni pogledi.

Pisal pa sem še dalje, dokler me ni neki prijatelj dregnil, češ da je jed dobra, a prehudo začinjena. Ustrašil sem se, žal, prepozno.

Kajti pisal sem dalje in dobil od enega izmed članov teatra pismo, ki je pisano tako nedvoumno, da je bilo mojega poguma brz konec, neglede na žaljivke in zafrkacije, kar je postransko. V tem pismu sem dobil lekcije iz slovnice, iz estetik in literature, da bi moral biti piscu še hvaležen, da ni razkril v mojih kritikah kavarniških in političnih vplivov in o sebnosti in da ni naglašil glavno, da mora biti visoko izobražen, kdor hoče kritikovati (ga), kar pa pri nas res ni vsak... Torej!

Kam pa še pridem, ako bodo bolj in bolj okrog mene huje in huje vstajali zoper me? Prihodnji me bo dejansko — v Ljubljani je bil dan vzgled z vitriolom?... V mednarodnem valu porotniškega milosrdja bi bil krivec oproščen ob plosku dotlej s tem tempom že v celoti zoper mene sklenjenega občinstva!...

Kdor ima še kako hudo misel zoper mene, naj jo opusti! Ne bom več pisal! Usmilite se kritika v tej duševni in telesni stiski. —

SOS! SOS — S—O—S — — —

M. Š.

PRISTOPAJTE K VODNIKOVI

DRUŽBI!

Viktor Méric:

Pomlajeni

TRETJI DEL.
Prostor mladim.

Zlodejni genij, čarodej, vražji učenjak je z eno potezo svojih demonskih čarovnij dosegel, da je brez sledu izginila njegova hiša.

II

Vsakdo bo rad priznal, da mi ni mogoče slikati boja v vseh podrobnostih, boja, katerega je vodila peččica starcev pod vodstvom skoraj nadčloveškega bitja proti množicam v dosednji družbi stlačenih osebnosti. To je bil boj proti množici, ki se je od veka do veka plazila med predsodki, se cepila in pobijala za nizke in malenkostne interese ter se v suženstvu tako zastrupila, da je vedno pripravljena se klanjati pred gospodovim bičem. Tega boja ne morem opisati in ga tudi nočem, ker nimam drugega namena, kakor govoriti o sebi. Oni, ki hočejo posebno pojasniti in popolno razlago, naj listajo po oficijelnih spisih in delih od katerih priporočam zlasti: Zgodovina ugodinske revolucije od profesorja Anatole Marota, Socialni potresi 20. stoletja od Jeana Lapiverta, Od anarhije do harmonije od Boissarta in Truguemaille-ja. Natančni opisi dogodkov ob nastopu Ugolinove vlade — 10 velikanskih knjig, izdanih s pomočjo Velikega kroga. Potem raznovrstne zgodovinske šolske učne knjige in popularno-znanstvena dela, kakor na primer »Psihologija velike epohe«, »Od barbarskih časov do luči« itd. Iz velikega števila knjig lahko vsakdo dozna vse važne in odločilne dogodke iz te dobe.

Neznano je pa jedro in bistvo te povesti. Premalo so se opisali značaji oseb, ki so pripadale dobi, katera je že tako oddaljena, da se nam zdi novo pleme rojeno iz ostankov neklih prejšnjih plemen. Običaji in zakoni, ki so vodili nekdanjo epoho, misli in viharji, vse surovosti in vsa atmosfera zmede in blaznosti, vse to se da prokleto težko spraviti na platno ali pa na hladan papir kake knjige.

Mnogo sem beležil in najbrž ne z največjo srečo. Boljše kot vsakemu drugemu se je pa moralo vendar le posrečiti to meni, ker sem bil tedaj ob uri največjih sprememb še v polni mladosti. Samo da mi korenine tičijo še pregloboko v umazani preteklosti. Kljub večkratni pomladitvi občutim večkrat, da se v moji najgloblji notranjosti, v mraku instiktov giblje stari mož — kakoršen sem bil — z vsemi napaki in ostanki nekdanje pokvarjene družbe, njene podlosti in njenih mas. Vzemite, če hočete, da se je prebivalec votlin vsled muhaste volje usode po sto in stoletnem spanju opremljen z novo sposobnostjo in smislom za vsesplošno prilagoditev zbudil nekje na dvoru solnčnega kralja ter se znašel med bogatim plemstvom sredi sijajnih versail-skih galerij. Gotovo bi mu ostalo nekaj bridkega priokusa in nekaj domotožju podobnega po prvotnem zavetišču in po nekdanjih časih, ko je vodil svoje potomstvo pri iskanju ognja in hrane. Jaz sem mož socialnega pekla iz stoletja številka dvajset. Mnogokrat, premnogokrat sanjam o neizvedljivi neumnosti. Kri mi jih pradedov mi hrumi v sencih. Brez vseh moči prisostvujem boju, ki ga bijejo med seboj osebnosti, ki so se tekom tolikega časa nabrale v meni. To je razočarljiva zmeda, iz katere si zaman prizadevam izvabiti neko novo individualnost.

Starci pa, prvi mladi starci se izolirajo v napuhu svojih sanj ter siedijo Ugolinu. S svojimi širokimi šapami so zgrabili za preteklost ter jo zmelili v prah. Oni so popolna sedanjost, sedanjost, ki je zanjo tudi bodočnost. Oni so moč in pogum. Jaz žalostni mornarček, ki se je rešil iz vode, a ne vem pri katerem brodolomu, imam včasih v svoji slabosti in večernem strahu napade hrepenenja po nekdanjih časih.

Kar sem rekel, sem rekel. V nekdanje se ne moremo več vrniti. Ugolin je z vsem tako pometel, vse je tako očistil, da še za obžalovanje ni več prostor-a.

Pri vsem tem se je pa nekdanja družba smatrala za trdno organizirano, razidano na večnih temeljih: vojska, justica, cerkev in oblast. Vsem napadom se je upirala in svojo vsemočnost je izvajala na globoki lenobi obupno medlih mas.

Revolucionarne falange, oborožene s pravico, svobodo in enakostjo, s temi krepčili za slabe želodce, so vse poskušale in tvegale, da bi to družbo pretresle in razdrle. Več pa niso dosegle kot to, da se je ena vodilna skupina zamenjala z drugo. Ugolin se ni ukvarjal in mudil s takimi neumnostmi. Zarezal je v živo, to se pravi v človeško neumnost, katere lobanjo je razbil na kosce. Svojo nogo je postavil na to družbo, kakor na mravljišče. Koliko pokolja, koliko udarcev s sekiro je bilo treba v gozdu nevednosti!

Dovolj tarnanja. Udobno naslonjen v naslanjaču, s polzaprtimi očmi pustim, da se mi misli vijejo nazaj v pretečene čase in ure. Pred seboj vidim strašno zmedo med vojaki in poveljniki pred gozdom. Vidim, kako so vsi bežali, kakor je kdo mogel. Panika se je polastila tudi prebivalcev sosednjih vasi. Možje, žene in otroci, vse je teklo po cestah kakor ljudstvo srednjega veka pred kugo ali napadi. Vse je drlo proti Parizu, proti edinemu zavetišču in edinemu varstvu. Pa tudi Pariz je bil v največjem nemiru.

Novica, ki je udarila v mesto, je povzročila besnost. Še prej ko v eni uri so bile ceste in ulice od Bastille do Madeleine, Place de la Concorde, Champs-Élysées, Etoile polne kričečih trum, ki so zahtevale demisijo vlade, razpust zbornice in novega voditelja. Vsakokrat, kadar je množico strah, zahteva rešitelja, boga. Drugi so zopet govorili, da je treba dati oblast delavcem. V predmestju so se osnovali klubi, kjer so govorili gremeli o socialni krivici ter o nesposobnosti in zlobi vladajočih. Vlada je pozvala vojsko. Palačo Bourbon, ministrstvo, banke in Elysee je stražilo topništvo: na javne prostore so se postavile strojne puške. Toda množica je bila že preveč razgreta. Skoraj vsepovsod so se vršili spopadi. Tuhtam so se razburjeni vojaki priključili upornikom. Potem so prišle zopet nove dobro oborožene in disciplinirane čete in pričel se je pravi divji boj brez izhoda, nepopisljivo zmeden in grozen.

Delavske organizacije so proklamirale generalno stavko. Temu pozivu so se odzvali še tembolj radi tega, ker so delavci sami zapustili tovarne in so se

Dalje prihodnjič.

Tekma med ekspresom in aeroplanom

Na Angleškem je bila prirejena, kakor smo pred kratkim že poročali, prva tekma med železnico in aeroplanom, ki je končala seveda z zmago poslednjega. Šlo je za tekmo med znano škotsko železnico med Londonom in Edinburgom, ki prevozi v 8 urah 642 km in je najhitrejša na Angleškem. Aeroplan je bil last državne zračne službe in je v njem prostora za 20 potnikov. Vlak je odšel z londonske postaje v istem času, kakor aeroplan na letališču v Croydonu. Kljub veliki megli in nasprotnih vetrov, ki so ovirali polet, je prišlo letalo 20 minut pred vlakom v Edinburg. Aeroplan je imel vrh tega še to posebno nesrečo, da je smatral na potu pomotoma neki drug vlak za svojega konkurenta in je zato krenil v napačno smer. Šele popoldne, piše novinar, ki je bil v aeroplanu, smo opazili pravi vlak ravno v trenutku, ko smo že popolnoma zgubili nado na zmago. Obleteli smo vlak in leteli poleg njega tako nizko, da smo mogli pri oknih razločiti in spoznati celo osebe, s katerimi smo pred nekaj urami obedovali v Londonu. V zadnjem času pa smo odleteli z vso naglico in pustili vlak daleč za seboj.

Človek, ki plačuje tuje dolgove

V Brusi na Turškem se nahaja še vedno poslopje dolžnikov, v katero zapirajo nevarne dolžnike. Izgleda, da v Turčiji upniki sploh zelo težko pridejo do svojega denarja. Pred kratkim so dobili aretirani dolžniki nenadoma nerazumljivo vest, da so postali slobodni in da smejo oditi kamor hočejo. Lahko si je predstavljati začudene dolžnike, ko so zvedeli za to radostno vest. Spočetka so računali z izpremembo zakona, še bolj pa so bili presenečeni, ko jim je sodnik sporočil, da so vsi njihovi dolgovi plačani. Neki bogat beg, samski starček, je prišel namreč na idejo, da pripori tem ljudem svobodo. Pri sodišču je zvedel za imena vseh dolžnikov in upnikov in potem uredil njihove dolgove na zadovoljstvo vseh. Vsekakor je moral imeti ta čudak zelo globok žep. Zdi pa se, da ta dobitnik ni imel za svoje dobro delo sploh nobenega pravega razloga, kajti, ko so se mu srečni dolžniki in upniki prišli zahvaliti, je skromno odklonil vsako zahvalo in se ni hotel nikomur niti pokazati.

Mali oglasi, ki sledijo v posredovanju in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopolnjevanje in oglaševanje trgovskega ali robljanskega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Odda se soba

za dve osebi. Jože Vošnjakova ul. 22 III. Vrata 8. 1269

Iščem sobo

za 1.—9. julija s posebnim vvhodom. Ponudbe z navedbo cene pod »Učitelj 35«, na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 1270

Prazna soba

v sredini mesta se s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Večernika«. 1257

Brivski salon Mrakič

Maribor, Cankarjeva ulica 1 se cenj. damam in gospodom najtopeje priporoča. 777

Kateri dobrosrčen gospod, bi posodil Din 2000 s primernimi obrestmi na mesečno odplačilo Din 400. Sigurnost zajamčena. Več pove uprava lista. 1262

Mala snažna soba

se s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Večernika«. 1261

Dva dljaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. — Frančiškanska ul. 16. 1260

Absolviran jurist

želi vstopiti v odvetniško pisarno. Ponudbe pod »Jurist« na upravo »Večernika«. 1259

Opremljena soba

z električno razsvetljavo in posebnim vvhodom se takoj odda. Vojašniška ulica 18. — 1258

Milostljiva gospa — imate stenice?! Očistite svoje stanovanje nadležnega mrčesa potom plina! Naše zajamčeno uspešno sredstvo ugonobi ves mrčes v najkrajšem času in prav poceni. Uničijo se takoj stenice, ščurki, podgane, miši, molji itd. Zavod za čiščenje stanovanj »Diverson« Maribor, Cankarjeva ulica 14. Telefon 401 1254

Ne pozabite kupiti potne kovček

kateri nudi v vseh velikosti in vrst ter po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 1252

Ker imam nalog

za veliko društvo preskrbeti 120 komadov rabljenih koles, kupujem iste po ugodnih cenah izključno samo proti izkaznici. — Specijalna delavnica za popravo koles, motornih vozil, šivalnih in pisalnih strojev, gramofonov, otroških vozičkov ter vsa v mojo stroko spadajoča dela, poniklovalnica I. reda in peč za emailiranje. — Dunlop pneumatika za kolesa, motorje in avtomobile, kakor Drahtmantelne vedno v zvezi samo pri Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma trgovina in meh. delavnica Na obroke pisalne stroje »Remington«

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilgerjev sin, urar in juvelir. Maribor, Gosposka ulica 15. X

Sandale.

dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Vsakovrstno angleško,

češko in jugoslovansko sukno že od 24 Din naprej dobite pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg. 1233

Krasno 4 sobno stanovanje

z kopalnico se proti odkupnini pohištva odda. Mlinska ul. 34 I. 1233

Solnčno stanovanje

3—4 sob, skoz parketirano, elektr. luč, plin, kopalnica, v novi vili, se odda s 1. jul. Naslov v upravi lista. 1243

Nekaj novih stolic in foteljev

iz upognjenega lesa na prodaj. Vprašati pri J. Kravos, Slomškov trg 3. 1251

Učenec,

ki je dovršil najmanje dva razreda meščanske šole, se sprejme v manufakturno trgovino Franjo Majer, Maribor. 1245

Otroka

zdravega, 4 mesecev starega (deklica) oddam za svojega. Naslov pove uprava »Večernika«. 1247

Sivani sandali in čevlji

se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 1248

2 meblirani sobi

v novi vili, solnčni, čisti, s posebn. vvhodom, ena z balkonom, parket, elektr. luč, centralna kurjava, se odda, event. starejšima solidnima gospodoma s celo oskrbo. — Pod »Udoben dom« na upravo lista. 1244

Triko svilo

140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII

Poljske miši

Vam povzročajo veliko škodo. Zato jih je treba uničevati s »Fioks zrni« ki gotovo in temeljito pokončajo to golazen. En kilogram stane Din 60.— Pošilja ga po povzetju

Artes, laborat. - Zagreb
Petrinska 3., III. nadstropje

Vinotoč pod vejo

Lajtersberg — Meljski hrib št. 336 na koncu Meljske ceste poleg Drave. 5 minut 1268 od zadnje autobus postaje

otvorjen
Puh in Schelldbach

Spominjajte se CMD!

V nedeljo, dne 24. junija
ob 9. uri dopoldne

KONCERT priljubljene godbe „DRAVA“

na vrtu pivovarniške restavracije UNION (Götz) - Za obilen obisk se priporoča Ivanka DOLNICA

Potrjim srce naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem preženo vest, da nam je umrla po kratki in mučni bolezni, v 37. letu starosti, naša iskreno ljubljena, blaga in dobra soproga, oziroma mamica, gospa

Ivanka Samsa

soproga upok. polic. agenta

Pogreb naše nepozabne se vrši dne 25. t. m. ob 16. uri na mestnem pokopališču v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 26. t. v Magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 23. junija 1928.

Avgust Samsa, Avgust, Roman in Dušan,
soprog otroci

Kupim

takoj pristno staro **vijolino, vijolo, vijolinčelo in stare loke.** Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod „Kvartet“

Ležalne stole s posebno močnim platnom, **pletено pohištvo, ležalne mreže, potne košare i. t. d.** nudi najugodnejše

Drago Rosina, Maribor
Vetrinjska ulica 26

GLAVNO ZASTOPSTVO:

BOGOMIR DIVJAK, MARIBOR
GLAVNI TRG 17.

Za kopalne blasče

Chenille in Frotter
blago ima na zalogi

FRANJO MAJER
MARIBOR, GLAVNI TRG 9

„GERMISAN“

najbolje sredstvo za liženje semena.

Dobiva se pri

Dr. A. Jenčiču, Maribor, Kopitarjeva 6.

V nedeljo, 24. junija 1928

se vrši v gostilni „PLOHL“ na Teznu
(vežbališče)

KONCERT

Začetek ob 15. uri.

Razstava energij, gospodarstva
in umetnosti : glasbene in
sportne prireditve : jubilejna
razstava : gospodarski ogled
razstava mesta

Pojasnila vseh vrst daje

GRAZER - MESSE

Graz, Landhausgasse Nr. 7

Od 23. junija do 31. oktobra

1 9 2 8

Uslužbenski

davek

s komentarjem fin. svetnika J. Mosetizh-a
se dobi v knjarni

Tiskovne zadruga
Maribor, Aleksandrova c. 13

Cena izvodaje 18 Din

Kolesarji pozor!

Za **Din 1000**— dobite krasno
novo francosko kolo s kompletno
opremo in garancijo pri trdki

Justin Gustinčič, Maribor
Tattenbachova ulica 14.

Največja izbira jestvin za izletnike in turiste
najceneje v delikatesni trgovini

L. UHLER, MARIBOR
GLAVNI TRG (Rotovž).

DECVO

v vseh obstoječih barvah,
navadno in svileni dobite
pri trdki

L. ORNIK, MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9

VII

E 2928/28-4

Dražbeni oklic.

Dne 27. julija 1928 dopoldne ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Grajski marof vl. št. 69, cenilna vrednost 689495 Din, najmanjši ponudek 344.747,50 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 4. junija 1928.

Zahvala.

Iz srca se zahvaljujemo za vse izraze sočutja, kater h smo bili deležni povodom nenadomestljive izgube našega srčno ljubljenega soproga, očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Dr. Oskarja Orosel-a

Nadalje se zahvaljujemo za številne cvetlične darove, ki nam dokazujejo, kako cenjen je bil pokojnik v vseh slojih prebivalstva. Zahvaljujemo se končno še vsem mnogoštevilnim udeležencem pogreba, velečastiti duhovščini, zastopnikom vojaške, civilne in občinske uprave, društvom i. t. d. ter vsem prijateljem in znancem, ki so prišli od blizu in daleč.

MARIBOR, dne 22. junija 1928.

Rodbina Dr. Orosel-ova.